

Mijn pleidooi voor een nieuwe visie op onderwijs

Februari 2014: 'Diploma Leraar' in de wacht gesleept....ik vind leer-kracht een betere term. Het dekt voor mij de lading van wat ik wil betekenen voor mijn studenten. Kracht geven om te leren door enthousiasme, empathie en liefde voor het vak en mijn studenten. Hen kracht geven om door te bijten als het even moeilijk gaat, hen omtoveren tot krachtige mensen, die klaar zijn om verder te gaan, welke richting ze ook uit gaan. Blakend van zelfvertrouwen, sterk in hun schoenen, met inzicht in hun talenten en moed om met hun eventuele valkuilen aan de slag te gaan. De beste versie van zichzelf. Hoe mooi klinkt dat😊 Onrealistisch? Zeker niet. Perfectionistisch? Nog minder. Prioriteit? Absoluut!

Het lijkt soms wel alsof we leven in een snelkookpan. Of het nu gaat over politiek, milieu, vluchtelingen of onderwijs, alles lijkt door elkaar te worden geschud. We voelen het allemaal: we hebben het drukker dan ooit en de toestand van de maatschappij baart ons zorgen. Terroristische aanslagen, oorlogen en vluchtelingen beheersen het nieuws. De bankwereld en de bedrijfswereld worden overspoeld door schandalen en lijken hun autoriteit te verliezen. In het dagelijkse leven verliezen we onszelf door alles wat nog MOET gebeuren. Steeds meer mensen worden geconfronteerd met een burn-out.

Toch is er ook een positieve stroom voelbaar: we worden steeds bewuster. Zowel in onze leefgewoontes als in onze mindset. Dolblij ben ik dan ook met de nieuwe campagne van onze huidige minister van onderwijs: 'Van leRensbelang'. Al opper ik dat de term 'Van leVensbelang' veel meer waarde heeft in het onderwijs van de toekomst. In dit pleidooi wil ik niemand overtuigen of niemand met de vinger wijzen. Ik wil enkel de kracht van positief onderwijs ambiëren. Hierbij gaat mijn dank uit naar Hilde Van Bulck, Marc de Bel, Pedro De Bruyckere, Bram Bruggeman, Bleri Lleshi, Alphabeth, mijn kinderen en mijn studenten. Zij zijn een ware inspiratiebron geweest om dit pleidooi te schrijven. Ik ben er zeker van dat ze stukken tekst gaan herkennen. Hun woorden en inzichten zijn voor mij meer dan waardevol.

School is out

Volgens een recent Amerikaans onderzoek beklijft amper 10% van wat wij op school leren, terwijl iets meer dan de helft blijft hangen van wat we rechtstreeks van iemand opnemen. We moeten ons dringend bezinnen over wat wij met onze kinderen en jongeren doen. Is het wel goed voor hun lichamelijke, geestelijke en emotionele ontwikkeling dat wij ze in de groei van hun leven van 8u30 tot 16u tussen 4 muren op een stoel laten zitten, terwijl ze moeten luisteren naar dingen die ze saai vinden, niet eens willen weten en daarvan toch uiteindelijk 90% vergeten? Het is de taak van de

leerkracht om ervoor te zorgen dat hij studenten naar zijn klas/les lokt. Als ze ervaren dat het daar leuk, boeiend en spannend is, dan komen ze er vanzelf wel op af, nieuws- en leergierig als ze van nature zijn. Kinderen zijn van nature heel ruimdenkend en vinden snel iets normaal of juist. Wij, volwassenen, worden met ouder worden helaas allemaal minder ruim en soepel in ons denken, oordelen en handelen. Misschien omdat we als kleuter al te veel binnen de lijntjes hebben moeten kleuren.

Vanaf het prille begin gedragen kinderen zich als kopieerapparaten en bootsen ze alles wat ze leren na. De drang om er bij te horen is één van onze grootste verlangens (self-determination theory). We hebben er veel voor over. Voor kinderen het goed beseffen, raken ze de band met hun eigen natuur kwijt en passen ze zich aan, aan wat er van hun verwacht wordt. Het natuurlijk en bewegend beeld van henzelf wordt geleidelijk aan en bijna onmerkbaar statisch verwrongen. Afspraken in een samenleving zijn nodig, maar ten koste van wie je bent....? Hierdoor worden natuurlijke impulsen onderdrukt, de energetische doorstroming wordt afgeklemd, de levensvreugde verschrompelt. Gedurende een tijdje loopt het schijnbaar goed, maar al snel beginnen problemen zich aan te dienen. De tijdsgeest verandert en meer kinderen en jongeren tonen ons dat ze anders functioneren en dat de spelregels die eerst als heel normaal werden beschouwd aan verandering toe zijn. Ze tonen ons op steeds jongere leeftijd hun talenten en een uitgesproken mening over wat er in de wereld gebeurt.

School is in

School zou een ont-moetingsplaats kunnen zijn, waar kinderen en jongeren hun mogelijkheden en talenten verbreden en vergroten. School zou een omgeving kunnen zijn waarin kinderen en jongeren blij en vrij kunnen leren en groeien, waarin men zich veilig en geliefd kan voelen, waarin men kan evolueren tot de beste versie van zichzelf. School zou begrippen als liefde, energie, respect en spiritualiteit als waardevol en normaal moeten aanschouwen. Kinderen en jongeren moeten voorbereid worden op een maatschappij die plaats heeft voor iedereen, waarin er liefdevol gewerkt en geleefd kan worden, waarin culturen elkaar in diversiteit kunnen ontmoeten en verrijken. Levensthema's mogen in de leerplannen de rode draad vormen, geleid door liefde voor de mens, de medemens en voor het leven. Leerkrachten zouden opgeleid moeten worden om het leven voor te leven. Laat hen studenten begeleiden voorbij het eenzijdig cognitieve waarin er ruimte is om hun stralende zelf te ontdekken. Noem het 'begeleiden in hun persoonlijke groei en ontwikkeling.'

Dat wij als leerkrachten een grote invloed uitoefenen op dat groeiproces staat als een paal boven water. Als leerkracht kan je niet meer boven je studenten staan, maar groei je samen met hen in een gezamenlijk leerproces. Wanneer je lessen niet of onvoldoende inspelen op de huidige leerbehoeften lopen je studenten tegen de muren op. Hoe jong of oud ze ook zijn. Het onderwijs kreunt onder kinderen en

jongeren die hun schoolmoeheid niet onder stoelen of banken steken. Hun bewustzijn en onderscheidingsvermogen is hoger dan dat we gewoon waren. Onze populatie jongeren heeft vaak enorme rugzakken vol balast en ze worden steeds gevoeliger.

De jongeren met het opgekleefde etiket “stoornis” en het nieuwe M-decreet nodigen ons meer dan ooit uit om ons onderwijssysteem te herbekijken. Leve de etiketten! Leve de geëindtermde, geconditioneerde, afgevlakte binnen 1-stroompassende kinderen en jongeren die mee moeten met het opgelegde leerplan en vooral niet creatief en out of the box mogen denken. Het leerplan gaat uit van een wereld van volwassenen, en kinderen en jongeren worden daarin gewurmd. In plaats van te scheppen wat het kan, gaan de kinderen en jongeren reproduceren wat ze aangeleerd krijgen, en dat is weinig in verhouding tot waar ze toe in staat zijn. We worden geniaal geboren doch die genialiteit verdwijnt omdat het onderwijs ons verengt tot slechts 1 mogelijk antwoord op elke vraag.

Het stijgend aantal jongeren met een anderstalige achtergrond en cultuur heeft ook een onmiskenbare impact op ons onderwijs en spoort ons aan om vragen te stellen. Zoals we de problemen nu vaak mogen aanpakken, doen we slechts aan symptoombestrijding. We komen nog niet in de buurt van de kern. Onderwijzen vanuit het hart zou de normaalste zaak van de wereld moeten zijn en onze maatschappij vaart er op langere termijn wel bij.

Het is dus echt niet voldoende om het onderwijs hier en daar een beetje te hervormen. Het is dus echt niet voldoende om enkel na te denken over wat van “leRensbelang” is tegen 2030. Kinderen en jongeren kunnen hun faalangst niet loslaten, behalen moeizaam bevredigende resultaten, veroorzaken conflicten, vinden spijbelen een aantrekkelijk alternatief en zijn vaak niet meer geboeid door de lessen. Leerkrachten worden moedeloos en raken gedemotiveerd, worden ziek of stappen zelfs uit het onderwijs.

Ik kan zo nog eindeloos doorgaan en het is niet mijn bedoeling om hier voorbij te gaan aan iedereen die zich wel goed voelt in het huidige onderwijssysteem en die zich dagelijks inzet en bekommert om de kwaliteit hoog te houden. Ik kan alleen maar hopen dat iedereen in eer en geweten zijn beste best doet en streeft naar het beste voor ieder kind en voor iedere jongere, maar ook voor zichzelf. Laten we met z’n allen streven naar wat van “leVensbelang” is en dit niet voor de komende 14 jaar maar voor ALTIJD!

Laat faalangst plaats maken voor faalplezier. Laat kinderen en jongeren weer in zichzelf durven geloven. Geef hen kracht en vertrouwen, maak verbinding en connecteer. Geef hen en jezelf de best mogelijke kans om gelukkig te zijn. Dat zijn wij aan hen en aan onszelf verschuldigd. Geluk en onderwijs gaan voor veel mensen niet samen. Iedereen weet dat het onderwijssysteem niet geschikt is voor onze kinderen, en toch streven wij naar succes, dus houden we vast aan ons systeem. Op school dienen kinderen en jongeren de smaak van leren te pakken te krijgen, maar

even belangrijk is dat ze er een grotere veerkracht kweken, zodat ze de problemen aankunnen waarmee ze tijdens hun leven worden geconfronteerd. Onderwijs mag zich niet richten op angst, conformisme, wedijver en toetsen. Het gaat over het NU en de toekomst van onze kinderen. Het ergste wat je een kind kan leren is dat hij het niet vanzelf kan leren en dus altijd een opdracht moet krijgen om uit te voeren. Een kind kan wat hij WIL en het wil niets anders dan wat hij kan. Als het de vrijheid krijgt dan gedijt het op natuurlijke wijze. Dit is enkel mogelijk als leerkrachten vertrouwen hebben en geloven dat iedereen talenten heeft en iets kan betekenen voor de samenleving.

Onderwijs is één van de voornaamste hoekstenen van elke samenleving. Mijn pleidooi voor een nieuwe visie op onderwijs is om iedereen te laten schitteren in zijn/haar talenten. Laten we werken vanuit ons hart en daarna het hoofd en de handen er bij betrekken. Dit geeft flow en flow geeft energie. Energie om de beste versie van jezelf te zijn, om het beste van jezelf te geven, om de moed te hebben te 'wankelen'. Laten we als leerKRACHTEN het voorbeeld zijn voor onze studenten. Laten we met z'n allen ONT-moeten. The world needs more be-ing than do-ing.....

Bibliografie:

BRUGGEMAN, Bram. Lezing PIVH, 2015

DE BEL, Marc. Faalplezier en andere leuke dingen die kinderen mij hebben geleerd, Sint-Niklaas, Abimo, 2014

DE BRUYCKERE, Pedro. De jeugd is tegenwoordig, Leuven, LannooCampus, 2012

LLESHI, Bleri. Liefde in tijden van angst, Berchem, Epo, 2016

VAN BULCK, Hilde. De eigenwijze kikker, Bodegraven, Paris books, 2015

WAGENHOPER, Erwin. Alphabeth, 2013

Mijn geweldige kinderen

Mijn fantastische studenten